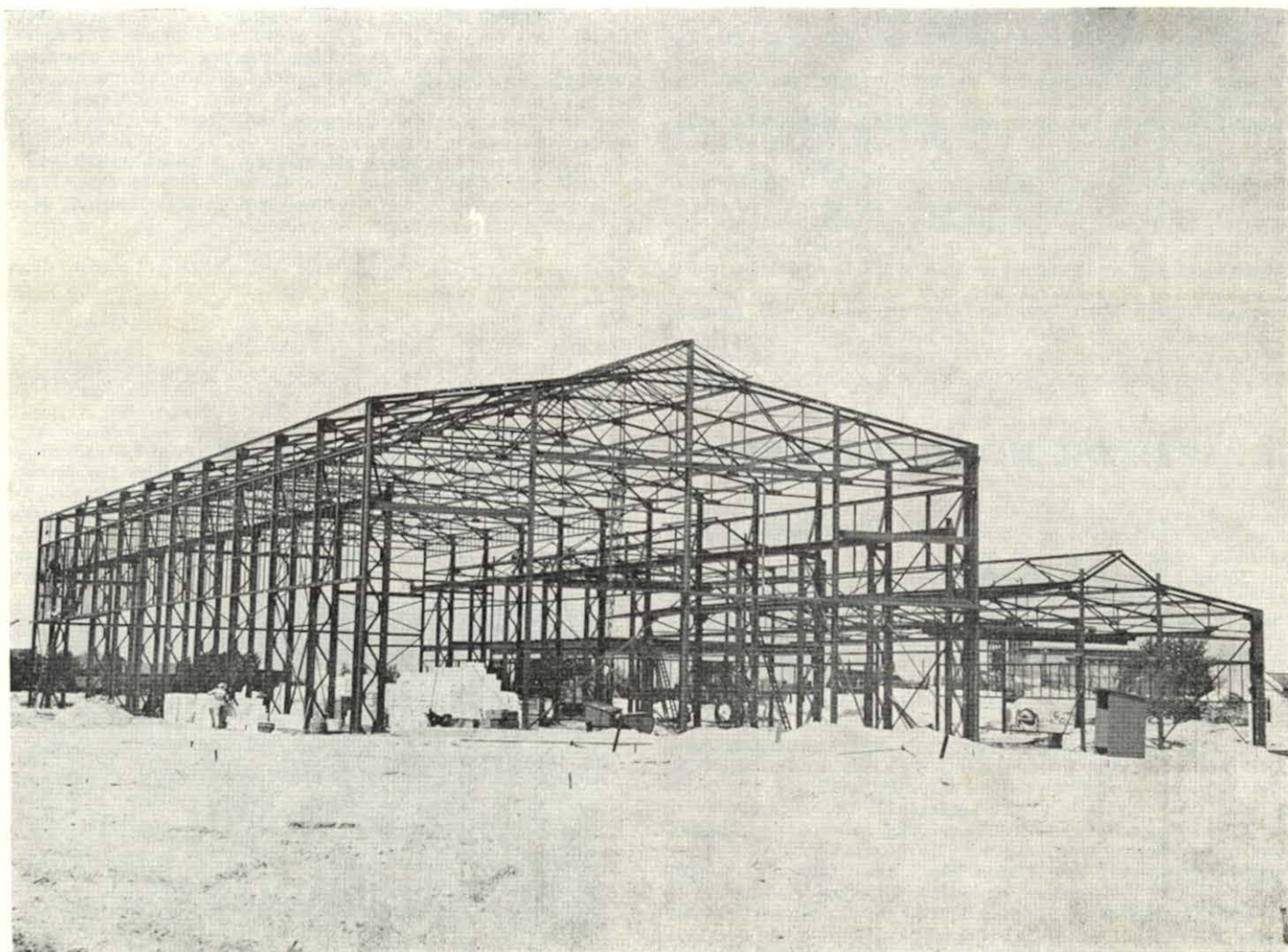

ORGAAN VAN N.V. SCHEEPSWERF EN MACHINEFABRIEK „DE MERWEDE”
 v/h VAN VLIET EN CO. TE HARDINXVELD - GIESSENDAM

Opnieuw wordt in dit nummer aandacht gevraagd voor onze nieuwe reparatiewerf aan de Sluis. Bovenstaande foto geeft een overzicht van de werkzaamheden. De stalconstructies voor de grote hal en andere gebouwen verheffen zich hoog boven de woestenij van zand, welke de basis vormt voor het nieuwe werfterrein. Het artikel in dit nummer geeft nadere bijzonderheden over gebouwen, havens en de grote dwars-helling, waarvoor na verloop van tijd de eerste van 750 betonnen heipalen geslagen zal worden.

APPENDAGES

verkeersagenten voor
vloeistoffen (en gassen)

Wie zich verdiept in de geschiedenis van de afsluiter komt tot de conclusie, dat de oorsprong daarvan in de grijze oudheid verloren gaat. De vroegste smeden moeten tot de ontdekking zijn gekomen, dat een extra luchttoevoer essentieel was voor het tot smelten brengen van metalen. Daarmee was de blaasbalg geboren. Om echter op de juiste wijze van zo'n instrument gebruik te kunnen maken moet de luchttoevoer onder controle worden gehouden. Dit gebeurde door middel van een afsluitorgaan. Deze afsluiters bestonden waarschijnlijk uit een simpele lederen klap om een opening te bedekken of vrij te geven; het principe van onze zogenaamde terugslagkleppen.

Totaalbeeld van egen rechte klepafsluiter

De plugkranen zijn waarschijnlijk eerst veel later ontstaan, toen men gedwongen was vloeistoffen onder controle te houden. De eerste plugkranen waren van hout en later is men overgegaan op metaal, toen men de kunst van het bewerken van metalen ging beheersen. Bronzen of koperen kranen werden reeds in het oude Rome gebruikt, waar de rijken veelvuldig de baden bezochten. Een bepaalde regeling van de watertoevoer was daarbij onontbeerlijk.

In juli 1929 werd een galei geborgen uit het meer Nemi, waarin zich een plugkraan bevond. Deze galei stamde uit het begin van onze jaartelling, weshalve ook dit apparaat omstreeks die tijd moet zijn vervaardigd. De oppervlakte van de plug en het huis waren spiegelglad en algemeen was men van oordeel, dat men er met de huidige, perfecte hulpmiddelen, weinig aan had kunnen verbeteren.

Bij de eerste toepassing van stoomkracht is de plugkraan principieel niet veranderd. Wel moet lekkage destijds als normaal zijn beschouwd. Daarbij moet men echter bedenken, dat de stoomdruk destijds heel laag was, zo in de orde van 0,7 kg/cm² overdruk.

Het duurde tot ongeveer 1850, voordat serieuze pogingen gedaan werden om de constructie van de afsluiter te verbeter-

ren. De talrijke ongelukken met stoomketels hadden tot gevolg dat men zich intensief met deze materie ging bezig houden. Dit leidde er toe, dat men wetelijk ging bepalen, aan welke eisen stoomketels en hierbij behorende appendages moesten voldoen. De stijging van drukken en temperaturen hebben mede tot gevolg gehad, dat een speciale industrie is ontstaan voor het vervaardigen van appendages welke aan de hoogste eisen moeten voldoen.

Nu zullen onze lezers zich zo langzamerhand wel gaan afvragen wat dit alles te maken heeft met een scheepswerf, die tot taak heeft schepen te bouwen naar de strenge maatstaven van techniek en aesthetica. En wanneer de appendage-industrie een gespecialiseerd bedrijf is, hoe komt het dan dat ook een scheepswerf zich erop toe legt ze te vervaardigen?

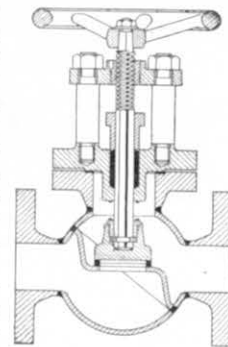
Om geheel correct te zijn moet hierbij vermeld worden, dat niet de scheepswerf, maar de machinefabriek dit werk ter hand heeft genomen. Dit lijkt op het eerste gezicht toch nog vreemd genoeg, omdat het in de eerste plaats de taak van een machinefabriek is zich speciaal bezig te houden met de voortstuwingsinstallaties van een schip. Wij zullen daarom eerst een overzicht geven van het ontstaan van deze „afdeling” van ons bedrijf.

Na de tweede wereldoorlog was er een enorme vraag naar industriële produkten en niet in de laatste plaats naar alle soorten appendages, tengevolge van de vervanging en uitbreiding van het produktieapparaat. De meeste afsluiters, afgezien van de uit stafmateriaal vervaardigde exemplaren, waren gegoten (gietijzer, gietbrons, gietstaal). Toen de las-techniek tot ontwikkeling kwam ging men zich afvragen of bovengenoemde appendages ook door het aanéénlassen van platen en pijpen verkregen konden worden. Gedurende de oorlog werden reeds pogingen in die richting gedaan, maar de resultaten hiervan maakten de afnemers aanvaardbaar kopschuw en konden stellig niet gezien worden als voorlopers van een produkt, dat zich naast de gegoten afsluiters een vaste plaats zou veroveren.

In samenwerking met de „n.v. Econosto” te Rotterdam zijn wij er in geslaagd, tot een technisch en aesthetisch verantwoord vormgeving te komen, waardoor de mogelijkheid werd geopend om naast de gegoten afsluiters een vaste plaats te verkrijgen voor gelaste constructie.

Door het verkrijgen van enkele octrooien (ook de afgebeelde afsluiters zijn door een octrooi beschermd) konden wij ervan verzekerd zijn, gedurende geruime tijd van ernstige concurrentie op dit gebied verschoond te blijven.

Natuurlijk is het in het algemeen niet zo, dat de gelaste afsluiter goedkoper vervaardigd kan worden dan de in serie gemaakte gegoten exemplaren. Gezien echter het feit dat men op de weg van normalisatie en standaardisatie slechts langzaam vordert (wij hebben gelukkig nog geen standaard-schepen) kan men, wanneer speciale eisen worden gesteld, beter gebruik maken van gelaste constructies. In dit verband is het misschien interessant te vermelden dat classificatiebureaux alsook het stoomwezen, tegen een goed gelaste afsluiter geen enkel bezwaar hebben. Talloze malen wordt dan ook op keur en certificaat geleverd.

Doorsnede van een rechte klepafsluiter

Een definitie

Er was eens een pientere grappenmaker, die zocht naar een niet al te technische definitie voor een afsluiter en met „mechanische kurk” uit de bus kwam. Hij sloeg met die omschrijving wel de spijker op z'n kop, want hiermee is kernachtig uitgedrukt wat deskundigen verstaan onder een mechanisch bedienbaar orgaan, dat gebruikt wordt om het transporteren van vloeistoffen en gassen te controleren. Ook daarmee is natuurlijk niet alles gezegd; vandaar dat wij nevenstaand artikel over appendage-fabricage zeer kunnen aanbevelen bij hen die nog meer willen weten van deze organen, die wij op onze beurt misschien zouden kunnen beschouwen als verkeersagenten voor vloeistoffen en gassen.

Nieuws

VAN DE PERSONEELSVERENIGING

Nu het winterseizoen 1956-1957 ten einde is gaan wij nog eens even na wat dit verenigingsjaar ons heeft gebracht, nadat in oktober het startschot had geklonken voor de clubavonden op vrijdagavond, biljarten, tafeltennis en dammen.

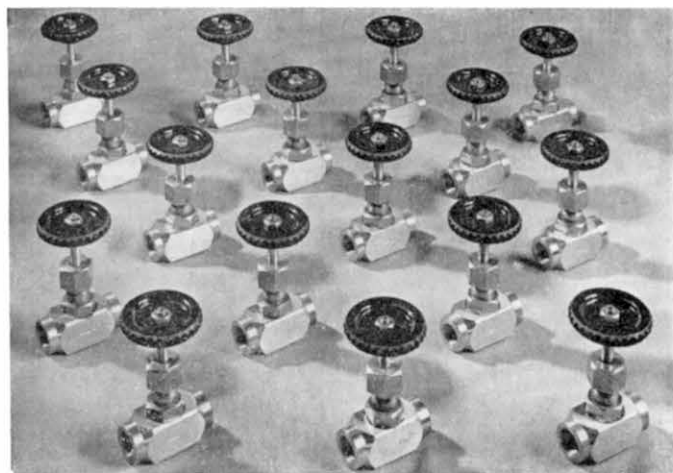
Wij herinneren ons het optreden van „Merweklanken” met muziek die er al vlug de stemming inbracht en de opvoering van „Drijfzand” door „Ernst en Luim”. Vervolgens vertoonde de filmdienst van de Volks Universiteit „De politie volgt het spoor”; een zeer boeiende film die liet zien hoe intensief de rechercheurs hun speurderswerk verrichten. Januari stond in het teken van de marionetten. Bert Brugmans Marionettentheater hield 's middags de kinderen bezig met de avonturen van Buffalo Bill, de welbekende held uit het wilde westen. 's Avonds hebben velen genoten van de opera „De Parelvisseren” van George Bizet. Deze kunstvorm was voor de Personeelsvereniging iets nieuws en de kennismaking bleek van aangename aard te zijn, want het gezelschap mocht een bijna ovationeel applaus in ontvangst nemen. Wie thans fragmenten uit deze opera hoort denkt direct terug aan deze prachtige avond.

XX

De voordelen van gelaste appendages ten opzichte van gietstalen-, zijn de volgende:

1. kleinste mogelijk wanddikte;
2. het totale gewicht is 50 à 60% van dat der gietstalen afsluiters.
3. van puuroseiteit is geen sprake.
4. aan speciale eisen betreffende bouwlengte, flenzen en overige uitvoering kan zonder meer voldaan worden.
5. de levertijd, ook van appendages met de meest abnormale maten, is zeer kort.
6. de prijzen zijn uitgesproken laag in die gevallen waarin bij gegoten appendages hoge modelkosten zouden ontstaan.

Vanzelfsprekend bleef de fabricage niet beperkt tot de afgebeelde constructie, maar omvatte deze zowel afsluiters als veiligheidstoestellen, filters enz. enz. In verband met het toenemend gebruik van roestvrij staal, ook in de appendage-industrie, zijn wij ons voorts gaan toeleggen op het vervaardigen van kleine regelaafsluiters, die gebruikt worden in de laboratoria, chemische bedrijven, hoge-druk stoominstallaties, scheeps- en land-dieselmotoren en meet-, regel- en controle-installaties. De hierbij geplaatste afbeelding geeft een indruk van dat simpele afsluitertje. Dit produkt is onderhevig aan een behoorlijke concurrentie en wij hebben ons alle mogelijke moeite getroost, om de produktie zo efficiënt mogelijk te doen zijn.

Een aantal van de kleine regelaafsluiters, zoals die vervaardigd worden in onze machinefabriek voor laboratoria, chemische bedrijven, dieselmotoren, meet-, regel- en controle-installaties enz.

Ook het reisverhaal met een film als toelichting, ontbrak niet op het programma. Paul de Waard, een boeiende spreker, voerde ons mee op zijn reis door Marokko. Hij maakte de heenreis op een schip van een Nederlandse rederij en waagde zich later diep in het binnenland van dit rijk met natuurschoon bedeelde land.

Het is te betreuren, dat nog te weinig leden dergelijke bijeenkomsten bezoeken. Het reizen door vreemde landen, onder geleide van een deskundige gids is immers niet alleen een leerzame ervaring, maar brengt ons ook de verwezenlijking van datgene waar ieder wel eens van droomt als hij een schip ziet vertrekken. En wie zo'n avond woord en beeld goed op zich laat inwerken, heeft er niet veel moeite mee om zelf een echte wereldreiziger te worden, los van zijn stoel in de Merwede-Stichting.

Wat de rest van ons programma betreft, wij openden het seizoen met toneel en sloten het er ook mee af. De opvoering van „Meisjeslyceum” door de bekende toneelgroep „Magna Pete” uit Rotterdam ligt nog vers in het geheugen. Eigenlijk zou het blijspel „Aan d' oever van een snelle vliet” voor het voetlicht worden gebracht, maar door ziekte van de hoofdrolspeelster moest een andere keuze worden gedaan. Het was een goede keus, daar waren alle aanwezigen het over eens. Er is volop genoten van deze voortreffelijke opvoering. Brachten wij toneel van een groep uit de havenstad Rotterdam, ook de „Merwede toneelclub” van het eigen bedrijf is dit seizoen weer op de planken gekomen, in het kader van een extra ontspanningsavond. Dat gebeurde in maart en de wijze waarop de klucht „Een rare familie” voor het voetlicht werd gebracht beloofde veel goeds voor de toekomst. Wij hopen deze familie het volgende seizoen beslist weer terug te zien. Er was aanvankelijk veel animo voor ontspanning in de vorm van tafeltennis e.d., maar later werd daar minder belangstelling voor getoond, zodat alleen de biljartcompetitie volledig is uitgespeeld. Op de jaarvergadering zal de uitslag bekend gemaakt worden.

Die jaarvergadering wordt gehouden op woensdagavond 26 juni a.s. in de Merwede-Stichting. Daar zal ook het programma voor het komende verenigingsjaar aan de leden worden voorgelegd.

Het bestuur heeft namelijk intussen niet stil gezeten. In de afgelopen weken zijn de statuten en het reglement grondig onder handen genomen, ook die voor de onderafdelingen. Op de jaarvergadering zal van de leden goedkeuring voor deze stukken worden gevraagd. Dat is dus, om vergissingen te voorkomen, woensdag 26 juni. Het verdient aanbeveling die datum reeds in gedachten te houden, want uw aanwezigheid kan het bestuur morele steun geven en getuigen van waardering voor het werk van de Personeelsvereniging. Is die waardering niet onverdeeld dan is dat een reden te meer om deze vergadering te bezoeken, want opbouwende critiek kan alleen maar bijdragen tot grotere bloei van de

PERSONEELSVERENIGING „WERF DE MERWEDE”

POSTZEGELCLUB GAAT POTVERTEREN

Op vrijdagavond 7 juni a.s. komt de Postzegelclub voor de laatste clubavond van dit seizoen in de „Werk Merwede Stichting” bijeen.

We gaan op die avond potverteren!

Voor het geld dat we in de loop van het jaar met verloting en kavelveiling hebben bijeengeschraapt, kunnen we dit keer de trouwe leden een gratis verloting, met heel aantrekkelijke prijzen aanbieden. Verder is er deze avond de gewone, betaalde verloting, kavelveiling en natuurlijk gelegenheid om te ruilen.

De postzegelverzamelaars in de Personeelsvereniging, die nog geen lid van onze club zijn, moeten beslist eens komen kijken. We beloven hen vooruit, dat zij niet met lege handen naar huis zullen gaan. Wellicht bevat het zo goed, dat we hen in september, met de aanvang van het nieuwe seizoen, als vaste klant op onze maandelijkse clubavonden terugzien.

Het is met postzegelverzamelen immers zo, dat men het meeste plezier van deze hobby ondervindt, wanneer men regelmatig contact onderhoudt met andere verzamelaars. En waar zou dat beter kunnen dan op onze clubavonden, waar ieder naar hartelust kan ruilen en waar de één dit en de ander dat weet te vertellen.

Op die manier verrijkt de verzamelaar zijn kennis en beleeft steeds meer plezier van deze mooie en interessante hobby.

KOM (OOK) BIJ DE **B*Z*B**

Het is de meesten van ons wel bekend, dat er in het kader van de bedrijfs-zelfbescherming (ook en misschien béter bekend als BZB) op onze werf opruimingsploeg, EHBO- en brandweerploeg werden opgericht. Zij hebben de opdracht om in geval van nood, hetzij in vredes- en oorlogstijd, direct hulp te bieden waar dit nodig mocht zijn. Nu klinkt het wel erg mooi om hulp te willen bieden waar dat nodig is, maar de leuze kan slechts wáár gemaakt worden als er genoeg vrijwilligers zijn die zich voor deze taak willen inzetten. Zodra de bedrijfs-zelfbescherming ter sprake komt, spookt ons de gedachte aan een oorlog door het hoofd. Geheel ten onrechte overigens, want de BZB heeft óók in tijden van vrede een belangrijke opdracht. Reeds is herhaaldelijk bewezen, dat deze vorm van bescherming met veel succes toegepast kan worden bij grote en minderomvangrijke bedrijfsrampen.

Aan gewonde collega's kon dank zij de BZB reeds eerste hulp worden verleend voordat de GGD aanwezig was en branden kon men bestrijden in afwachting van de komst der gemeentelijke brandweer.

Om op onze ploegen terug te komen, deze lijden om nu maar eens in EHBO-termen te zeggen waar het op staat, aan chronische bloedarmoede. Zij hebben dus dringend een bloedtransfusie nodig, zouden we kunnen opmerken, als de EHBO-ers tenminste deze gevolgtrekking aanvaardbaar achten. Het komt echter hier op neer, dat wij te weinig personeelsleden hebben die bereid zijn zich één tot twee uur per week of per twee weken beschikbaar te stellen om een EHBO- of brandweercursus te volgen.

De brandweer in actie onder de schaduw van de „Straat Singapore”

Met andere woorden, wij hebben mannen nodig. Het is toch wel wat droevig gesteld met ons vele honderden tellende Merwede-personeel, als niet de bereidheid wordt gevonden om deze ploegen aan te vullen.

De brandweer heeft een belangrijke functie in de BZB; vandaar dat regelmatig oefeningen worden gehouden, zodat de ploeg paraat blijft om in geval van nood direkt te kunnen optreden.

Een treffend voorbeeld van het tekort aan mensen geeft onze BB-ploeg, die in totaal bestaat uit negen leden, uitsluitend bazen of voorlieden. Zou dit nu betekenen dat alleen zij hart hebben voor „De Merwede”? Wij weten allemaal wel beter. Ieder wijst met trots naar een schip, dat door gezamenlijke inspanning tot stand is gekomen en op de wereldzeeën getuigt van wat door samenwerking bereikt kan worden. Dit kan voor ons een aansporing zijn, om ook op ander terrein de Merwede-vlag hoog te houden. Om kort te gaan: laten wij ons vóór 30 juni a.s. opgeven als lid voor één van de bedrijfs-zelfbeschermingsploegen. In het najaar begint de EHBO-cursus te Hardinxveld en de cursus Brandwacht IIE klasse, die te Slidrecht wordt gegeven, vangt aan omstreeks dezelfde tijd, in september. Voor wie er eerst nog meer van wil weten: inlichtingen worden gaarne verstrekt door de heer T. Vink, bedrijfsleider machinebouw, die ook graag deelnemers voor de cursussen zal noteren.

Personalia

Geboren :

- 30-4-'57: Adriana J., d.v. W. J. de Boon en W. Jonker;
- 1-5-'57: Dahlia A., d. v. B. Aan de Wiel en B. v. d. Herik.
- 12-5-'57: Cornelia J., d. v. B. Dekker en N. Boxman.
- 21-5-'57: Aaltje M. T. d. v. K. H. Koorevaar en T. Helden.

Gehuwd :

- 31-5-'57: De heer A. v. Eck en mej. H. Bakker.

Uit dienst getreden :

- 4-5-'57: C. Brouwer, metselaar;
- 2-5-'57: F. de Florio, lasser;
- 17-5-'57: A. W. Versluis, leerling bankwerker;
- 11-5-'57: H. P. Weyers, leerling afschrijver;
- 18-5-'57: W. de Krey, lasser.

In dienst getreden :

- 4-3-'57: J. D. Nijeboer, leerling aanbouwer;
- 4-3-'57: J. M. Assink, lasser;
- 4-3-'57: B. P. Ensing, lasser;
- 11-3-'57: J. van Loon, hakker;
- 11-3-'57: J. Donker, hakker;
- 11-3-'57: H. van 't Pad, lasser;
- 11-3-'57: H. A. van Rooy, transporteur;
- 11-3-'57: J. Verkuyl, schilder;
- 11-3-'57: C. Odijk, leerling hakker;
- 15-3-'57: J. Hoogeveen, brander;
- 18-3-'57: S. Steenbeek, ijzersorteerder;
- 18-3-'57: L. L. van Hees, leerling ijzerwerker;
- 18-3-'57: J. Hoiting, leerling brander;
- 21-3-'57: H. C. v. d. Hof, schilder;
- 25-3-'57: N. K. Middag, leerling timmerman;
- 25-3-'57: D. Kars, transporteur;
- 25-3-'57: A. Smit, leerling hakker.